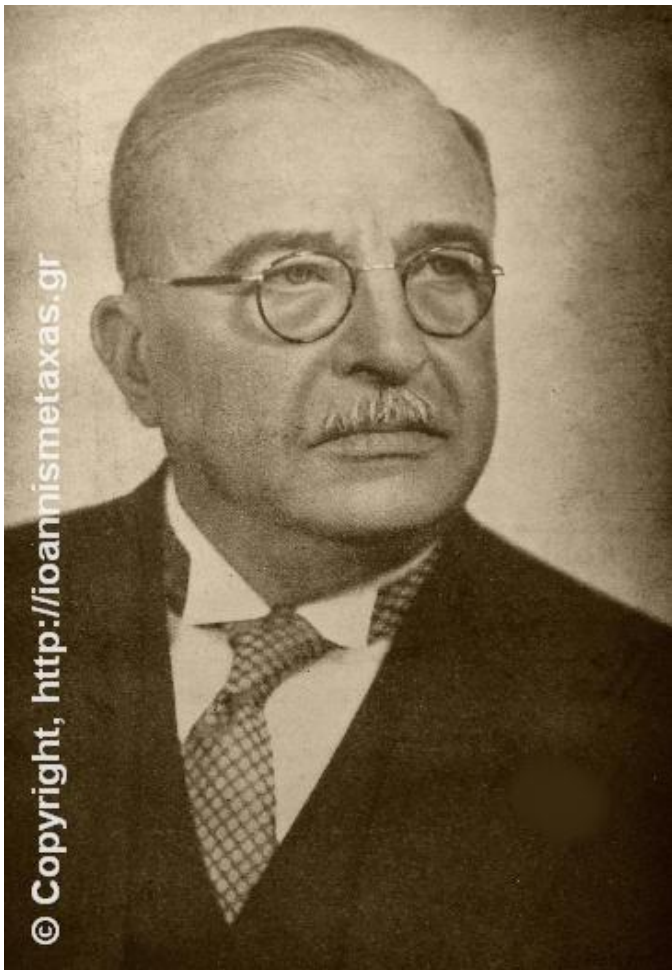

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ, Αρχηγός του Κόμματος Ελευθεροφρόνων
και οι Εκλογές της 26ης Ιανουαρίου 1936, το "ΑΠΟΤΑΚΤΙΚΟ"

Το 1935 είναι μία κρίσιμη χρονιά τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα, όπου συντελείται η έξοδος του ελληνικού πολιτικού συστήματος από βαθιά κρίση, την απεριγράπτη κατάσταση στην οποία είχε καταπέσει η Δημοκρατία, που επί 11 έτη κατάφερε να ορκίσει 22 κυβερνήσεις, από τις οποίες δεν έλειψαν αντισυνταγματικές πράξεις, αδιαφορία στους θεσμούς και τους νόμους και το χειρότερο, την ανάμιξη του στρατού στα πολιτικά δρώμενα. Κινήματα , Επαναστάσεις, δικτατορίες. Με όλες τις δυνάμεις του ο Μεταξάς ως Αρχηγός του Κόμματος των Ελευθεροφρόνων προσπάθησε να καταπολεμήσει την ανάμιξη του στρατού στην πολιτική με κάθε τρόπο. Απευθυνόμενος σε στρατιωτικούς την 20η Μαρτίου του 1935 είπε:

«Λέγω προς πάντα στρατιωτικόν που με πλησιάζει, ότι δεν τους έχω ανάγκην, και δεν εννοώ να έχω καμίαν υποστήριξιν των. Ούτε και να ανακατεύονται εις την πολιτικήν, ούτε να σκέπτονται κινήματα. Δεν τους χρειάζομαι. Μου φτάνει ο Λαός. – Να κοιτάνε το καθήκον τους. Δεν τους θέλω» . [1]

Δύο κινήματα έγιναν με πρωταγωνιστή τον Στρατηγό Νικόλαο Πλαστήρα, ταγμένο στο **«Κόμμα των Φιλελευθέρων»**, δηλαδή στον Ελευθέριο Βενιζέλο. Και τα δύο αποσκοπούσαν στη δημιουργία δικτατορικής εξουσίας για τον Βενιζέλο. Το πρώτο ξεκίνησε όταν οι Φιλελεύθεροι έχασαν τις εκλογές της 5ης Μαρτίου 1933. Στο διάγγελμα που κοινοποίησε ο Πλαστήρας, στις στρατιωτικές μονάδες, και με φειγ βολάν από αεροπλάνο, διακήρυξε ότι «αναλαμβάνει να κυβερνήσει δικτατορικώς την χώρα». Το κίνημα της 6ης Μαρτίου 1933, κατεστάλη μέσα σε 24 ώρες και για να μην υποστεί τις συνέπειες του ο Πλαστήρας αυτοεξορίστηκε στο Παρίσι. Υπήρξαν όμως συνέπειες και για τον Βενιζέλο.

Το δεύτερο και μεγαλύτερο **«Δημοκρατικό Κίνημα»** όπως το χαρακτηρίζει ο Δαφνής έγινε την 1η Μαρτίου 1935 και κράτησε μία περίπου εβδομάδα. Το σχέδιο που είχε εκπονηθεί πριν ενάμισι χρόνο, με οδηγίες του Πλαστήρα από το Παρίσι προέβλεπε στην κατάληψη του στόλου και την συμμετοχή του στρατού από τις φρουρές της βορείου Ελλάδος και των νησιών, ώστε να εξαναγκάσουν την κυβέρνηση των Αθηνών να συνθηκολογήσει. Μία περίπου επανάληψη του 1916. Το εντυπωσιακό είναι ότι ο σχεδιασμός έγινε την ώρα που ο Βενιζέλος είχε ήδη εγκαινιάσει και ολοκληρώσει την αρθρογραφία του στο Βήμα, (11.10.1934) (ακολούθησαν 37 άρθρα, προς τους νέους) εξηγώντας τι ήταν ο Εθνικός Διχασμός του 1916. Οι απαντήσεις από τον Μεταξά δύο μέρες αργότερα άρχισαν να δημοσιεύονται στην Καθημερινή αμέσως και ολοκληρώθηκαν με 70 άρθρα ως τις 23 .1.1935. [2]

Το **«Κίνημα του Ναυτικού του 1935»** κατέληξε μετά μία εβδομάδα σε πλήρη αποτυχία και είχε βαριές συνέπειες για τον στρατό, με δίκες από τακτικό στρατοδικείο, καθαιρέσεις αξιωματικών και εκτελέσεις. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος αναγκάστηκε να καταφύγει από την Κρήτη στην Ιταλοκρατούμενη

Δωδεκάνησο, συγκεκριμένα στην Κάσσο και εκείθεν στην Ρόδο και με υπερωκεάνιο Ιταλικό στη Ρώμη και στο Παρίσι όπου ένα χρόνο μετά απεβίωσε στις 18 Μαρτίου 1936.

Αυτή είναι η κατάσταση στον πολιτικό κόσμο και τον στρατό που παρέλαβε ο Βασιλέας Γεώργιος Β' όταν επιστρέφει στην Ελλάδα 11 χρόνια μετά, με δημοψήφισμα στις 3 Νοεμβρίου 1935, που διενήργησε ο Κονδύλης με επαναστατική κυβέρνηση. Ακολουθεί η κυβέρνηση Δεμερτζή που θα διεξάγει κανονικές βουλευτικές εκλογές. Οι βουλευτικές εκλογές της 26ης Ιανουαρίου 1936 είναι σημαντικές με βασικό διακύβευμα το **«ΑΠΟΤΑΚΤΙΚΟ»**, που είχε σχέση με τα θέματα που προέκυψαν μετά τα δύο κινήματα. Αυτό το θέμα έμεσα θα καθορίσει και την τύχη της ηγεσίας του Στρατού και κατά επέκταση την τύχη της Ελλάδας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Οι εκλογές της 26ης Ιανουαρίου που διεξήχθησαν υποδειγματικά από την Κυβέρνηση Δεμερτζή έδωσαν σχεδόν μαθηματική ισοψηφία στις δύο μεγάλες πολιτικές παρατάξεις. Επί 1.274.002 εγκύρων ψηφοδελτίων, έλαβαν 558.000 περίπου οι Φιλελεύθεροι και 552.000 οι Αντιβενιζελικοί οι οποίοι έχουν υποστήριξη στον στρατό. Όταν ξαφνικά ο Κονδύλης πεθαίνει στις 31 Ιανουαρίου 1936. Στις 29 Ιανουαρίου η κυβέρνηση Δεμερτζή υπέβαλε την παραίτηση της. Ένα απόλυτο αδιέξοδο ακολουθεί.

Αυτή είναι η εικόνα στην Ελλάδα όπως την εμφανίζει η εφημερίδα **ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΓΝΩΜΗ** στις 4 Ιανουαρίου 1936. Το **«ΑΠΟΤΑΚΤΙΚΟ»** που αναφέρει, θα παίξει σημαντικό ρόλο στην συνέχεια και στις αποφάσεις του Βασιλέως Γεωργίου. Θα δημιουργήσει δε νέα προβλήματα όταν η Ελλάδα θα δεχτεί την επίθεση της Ιταλίας του Μουσολίνι, όπως και τον Δεκέμβριο του 1940, όσο ο Μεταξάς είχε την ευθύνη του πολέμου, ως Υπουργός Στρατιωτικών, με τον Αρχιστράτηγο Παπάγο να προβάλλει άλλη γνώμη. (Για το σπάνιο αυτό φύλλο της «Ελευθέρας Γνώμης» ευχαριστώ για την ευγενική προσφορά του τον συλλέκτη κο. Αναστάσιο Καδδά).

Στις εκλογές της 26ης Ιανουαρίου 1936 το κόμμα των **«Ελευθεροφρόνων»**, με Αρχηγό τον Ιωάννη Μεταξά, που είναι η τέταρτη φορά που λαμβάνει μέρος σε βουλευτικές εκλογές. Έλαβε 50.137 ψήφους, ποσοστό 3,94, έλαβε 7 έδρες στην Βουλή. Τα ονόματα των βουλευτών είναι: Αλεξάτος Βρασίδης, Σάμη. Βαρβιτσιώτης Νικήτας, Λακωνία. Γιαννόπουλος Ιωάννης, Ηλεία. Κακίσης Ιωάννης, Μεσσηνία. Μαλαίνος Μιλτιάδης Αιτωλο-Ακαρνανία. Μεταξάς Ιωάννης, Κραναία. Σπέντζας Νικόλαος, Πυλία.

[1] **«ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ» τόμος IV σελ. 148**

<https://drive.google.com/file/d/18AlrWdSJnkQe8QoKIsZFUyht7dhzLaAd/view?usp=sharing>

[2] **Η Ιστορία του Εθνικού Διχασμού**. Η αρθρογραφία Ε. Βενιζέλου και Ι. Μεταξά, στις εφημερίδες Ελεύθερον Βήμα 1934 και Καθημερινή 1934-1935 αντίστοιχα, είναι το σημαντικότερο ιστορικό κείμενο για τον διχασμό. Σήμερα κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Κυρομάνος. Θεσσαλονίκη.

<http://ioannismetaxas.gr/Istoria%20του%20Ethnikou%20Dixasmou.pdf>

Διαδικτυακός Κόμβος <http://www.ioannismetaxas.gr/index.html>

Ο κόμβος έγινε με κριτήριο την απόδοση αντικειμενικής ιστορίας μέσω ντοκουμέντων και όχι ανεξέλικτων κρίσεων και λανθασμένων βιβλιογραφικών στοιχείων. Κυρίως προσφέρει πρωτότυπο υλικό σε μαθητές ή ερευνητές, ανεξαρτήτως ηλικίας, που ενδιαφέρεται για την ιστορία δεν διαθέτει πηγές και γνωρίζει να χρησιμοποιεί το διαδίκτυο.

Κείμενα, Ιωάννα Φωκά-Μεταξά· Συγγραφέας: http://ioannismetaxas.gr/facebook_posts.html

ΤΡΙΤΗ ΕΚΔΟΣΙΣ

Ο Κ. ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ ΔΙΑ ΤΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΘΑ ΣΥΣΤΗΣΗ ΤΗΝ ΑΜΕΣΟΝ ΕΠΙΛΥΣΙΝ ΤΟΥ Η ΕΝΤΟΛΗ ΔΙΔΕΤΑΙ ΜΑΛΛΟΝ ΕΙΣ ΑΥΤΟΝ

Ο Βασιλεύς θα δεχθῆ σήμερον εἰς ἀρχαίαν τὸν κ. Μεταξᾶν. Θα ἐπακοουθήσῃ μέχρι τῆς αὔριον ἀρχαίαις τῶν Δημοκρατικῶν καὶ ἄλλων Ἀρχηγῶν, μεθ' ὧν συμπληρουμένων τῶν συνομιλιῶν τούτων ὁ Βασιλεύς θα δεχθῆ τὴν Προσεχῆ Πέμπτην τὸν κ. Πρωθυπουργὸν εἰς συνεργασίαν, ἥτις ὡς ἐγνώσθη θα ἀφορᾷ τὸ στρατιωτικὸν ζήτημα.

ΤΙ ΘΑ ΕΙΣΗΓΗΘΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ

Ὁ κ. Δεμερτζῆς, ἔχων πάντοτε τὴν γνώμην ὅτι τῆς λύσεως τοῦ κυβερνητικοῦ ζητήματος πρέπει νὰ προηγηθῆ ἡ ρύθμισις τοῦ στρατιωτικοῦ, θὰ εἰσηγηθῆ εἰς τὸν Ἀνακτα ὠρισμένην λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου. Ἐφόσον δὲ ὁ Βασιλεύς εὐρεθῆ σύμφωνος, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς θα ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς διεξαγωγῆς συνεννοήσεων μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων, προβαίνων εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀναγκαίων ἀναγκαστικῶν νόμων, τῶν ρυθμιζόντων τὸ στρατιωτικὸν ζήτημα.

Ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος, αἱ ὑπάρχουσαι πληροφορίες ἀναφέρουν ὅτι ὁ Βασιλεύς θὰ προτιμήσῃ νὰ ἀνάδῃ τὴν ἐντολήν τοῦ σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως εἰς ἐξωκοινοβουλευτικὴν προσωπικότητα καὶ πιθανώτατα εἰς τὸν σημερινὸν Πρωθυπουργόν,

ὅστις θα κατευθύνῃ τὰς ἐνεργείας του κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὸν σχηματισμὸν Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως καί, ἐν ἀδυναμίᾳ συγκροτήσεως ταύτης εἰς Κυβέρνησιν εὐρυτάτου Συνασπισμοῦ ἢ εἰς μερικωδότης θα κατευθύνῃ τὰς ἐνεργείας του κατὰ πρῶτον πιθανότητα, κατὰ πρῶτον λόγον τῶν δύο μεγάλων κομμάτων, τῶν Φιλελευθέρων καὶ τοῦ Λαϊκοῦ.

Η ΣΥΓΚΛΗΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Κατὰ τὰς ὑπαρχούσας χθὲς τὴν νύκτα πληροφορίας ἡ Κυβέρνησις δὲν πρόκειται νὰ εἰσηγηθῆ εἰς τὸν Βασιλέα, τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Σοφούλη προταθεῖσαν ἐπίσπευσιν τῆς συγκλήσεως τῆς Βουλῆς, ἐκτὸς ἐὰν συμφωνήσουν ὅλα τὰ κόμματα. Ἐν σχέσει ἐξ ἄλλου μετὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ὅτι κακῶς καὶ ἀστόχως ἀνακινεῖται τὸ στρατιωτικόν, ἐτονίσθη ἀρμοδίως ὅτι ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ἀντιθέτως ὅτι ἡ τυχὸν παρέλκυσις τοῦ ζητήματος τούτου θὰ ἀπέβαιεν ὀλεθρία διὰ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ θὰ συνετέλει εἰς τὴν διαιώνισιν τοῦ ἐσωτερικοῦ διχασμοῦ.

τάς
ου,
νά
εἰς
λήσ
κην
ποτ
ἐνδι
μῶν

Ε

Αἱ
εἰς τῆ
ρά τῆ
λείου,
τισμοῦ
Κα
τοῦ δ
τος κ
σχέσει
λεσον
Ἄν
οἰνοπα
τριῶν
35, ὅτ
θραυ
Ε. Κ
Νικ.
οἱ ὅπο
καταστ
Τούτο
ποκελε
μουσικ
τούς ἔ

Ἐπι
άρκεια
στιγμῆ
Μαρία,
λου διὰ
Ὁ Κα
σὺζυγό
πυροδό
ὅποιον
σῆθος.
Ἄστ
που, σ
λου, Σ
τιστάσε
τιμῆμα.
θῶσε νά
Εἰς
ἡ Μαρί
ματος δ
περιστρ
στασις
ἐπίσης

2^A ΕΚΔΟΣΙΣ

ΜΕΓΑΛΑ ΓΑΛΛΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΜΕΘΟΡΙΟΝ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ ΘΑ ΜΕΤΑΣΧΗ ΠΛΗΡΕΣ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ, 3. (Ἐξέλιξις «Ἐλευθέρας Γνώμης»). — Τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ διέταξε τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλων χειμερινῶν γυμνασίων παρὰ τὰς Ἄλπεις καὶ κατὰ μῆκος τῶν Ἰταλικῶν συνόρων. Τὰ γυμνάσια θὰ ἀρχίσουν τὴν πρωΐαν τῆς 6ης Φεβρουαρίου καὶ θὰ διαρκέσουν ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα. Θὰ μετὰσχῃ δὲ εἰς αὐτὰ ὀλοκλήρου τὸ 14ον Σῶμα Στρατοῦ, ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τοῦ στρατηγοῦ Ντόσς, μέλους τοῦ Ἀνωτάτου Πολεμικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 3. (Ἐξέλιξις «Ἐλευθέρας Γνώμης»). — Τηλεγραφοῦν ἐκ Γιβραλτάρ ὅτι τὸ θωρηκτὸν «Ρόδνεϋ» καὶ τὸ καταδρομικὸν μάχης «Κάϊρον» συνοδευόμενα ὑφ' ὀλοκλήρου τοῦ 42ου στολίσκου ἀντιτορπιλικῶν καὶ τοῦ ἀεροπλανοφόρου «Φούριους», ἀπέπλευσαν σήμερον τὴν πρωΐαν ἐκ τοῦ λιμένος πρὸς ἐκτέλεσιν γυμνασίων εἰς Λὰς - Πάλμας, Τένεριφ καὶ Κάζα - Μπλάνκα, μεθ' ἧς θὰ ἐπὶ ἀπέλθουν εἰς Γιβραλτάρ τὴν 17ην Φεβρουαρίου.

